

Z P R Á V Y

SPOLEČNOSTI PRO VĚDY A UMĚNÍ
CZECHOSLOVAK SOCIETY OF ARTS
AND SCIENCES IN AMERICA, INC.

SVU

Ročník IV.

ŘÍJEN, 1962

Číslo 8.

PODZIMNÍ SNĚMOVÁNÍ SVU

Mimořádné valné shromáždění, schůze předsednictva a
výboru v New Yorku

Federální úřady USA, které rozhodují o osvobození od daní pro SVU, vyslovily požadavek, že některá ustanovení stanov musí být vtělena do inkorporační listiny SVU. Protože podle stanov takové opatření nemá právo učinit ani výbor ani předsednictvo, ale pouze valné shromáždění, musil předseda s generálním tajemníkem svolat do New Yorku k formální schůzi valné shromáždění. Zasedalo v pátek dne 12. října a odhlasovalo jednomyslně všechny návrhy předsednictva.

Večer po té zasedalo dlouho do noci předsednictvo SVU, které přizvalo ke své poradě předsedu Programové komise dr. Ladislava Radimského, předsedu Publikacní komise dr. Mílu Rechcígla a tajemníka příštího vědeckého sjezdu dr. J. Anderleho. Předsednictvo připravilo jednací pořad pro schůzi Výboru SVU, který zasedal den po té, v sobotu 13. října od 10 hodin ráno do 5 hodin odpoledne.

Na schůzi Výboru byla projednána řada věcí, důležitých pro budoucí činnost SVU. Bylo vzato na vědomost, že členstvo referendem zvolilo předsedou Smírčí a rozhodčí komise dr. Jaroslava Němce a jejími členy Přemysla Pittera a dr. Ivana

Táborského. Za revisory účtů byli zvoleni inž. Václav Břich a Jaroslav Drábek, Jr.; jejich náhradníky pak inž. Zdeněk Čapek a dr. Karel Jeřábek. Výbor dále rozhodl svolat příští valné shromáždění v roce 1963 do Kanady, a gen. tajemník byl pověřen připravit tuto schůzi v Torontu nebo v Montrealu na sobotu 7. září 1963. Toto valné shromáždění nebude spojeno s vědeckým sjezdem a, jak již oznámeno, bude na něm proslovena asi pouze jedna nebo dvě vědecké přednášky. Valné shromáždění v roce 1964 bude spojeno s vědeckým sjezdem a proto je třeba už dnes začít s přípravami. Výbor rozhodl, aby se konalo v New Yorku ve dnech 11. a 12. září. Vědecký

sjezd bude aranžován tak, aby jeho účastníci měli příležitost shlédnout Světovou výstavu, která se bude v tu dobu v New Yorku konat.

Pečlivá pozornost byla věnována návrhu Programové komise (Dr. Radimský, dr. Juraj Slávik a dr. Jiří Škvor), která vypracovala vzorný elaborát s dlouhodobými i krátkodobými úkoly SVU. V několika hodinové rozpravě, v níž stanoviska Programové komise objasnili přítomní dr. Radimský a dr. Slávik, byl tento program SVU schválen. (Redakce s ním postupně členstvo seznámí ve ZPRÁVÁCH.)

Schválen také návrh předsednictva aby byla jmenována Školská komise, jejíž předsedkyní je dr. Marie Dolanská, členy pí. Jana Feierbabendová a dr. Josef Kratochvíl (Norsko). Antonín Čekota, ředitel výzkumného oddělení Bat'ových závodů v Kanadě, byl jmenován předsedou Publikačního fondu se žádostí, aby předsednictvu navrhl další členy tohoto fondu a vypracoval plán jeho činnosti. Generál Josef Eret byl jmenován předsedou komise pro čs. vojenské dějiny; po jeho návrhu budou jmenováni další členové komise. S povděkem vzat na vědomost referát předsedy Publikační komise dr. Míly Rechcígla, který uzavřel již s nakladatelstvím Mouton and Co. v Haagu smlouvu o vydání výboru z vědeckých přednášek, proslovených na našem prvním vědeckém sjezdu. Prozatímní titul knihy

byl stanoven: "The Czechoslovak Contribution to World Culture". Ostatní publikační plány, které jsou členům známy ze zářijového čísla ZPRÁV, zůstaly nezměněny.

V závěru schůze podal dr. Josef Anderle referát o tom, jak si představuje organizaci příštího vědeckého sjezdu roku 1964. Příští schůze předsednictva se bude konat v New Yorku kolem Nového roku.

NÁŠ KULTURNÍ PŘÍNOS

RENÉ WELLEK, jak jsme již oznámili, byl zvolen předsedou Amerického sdružení pro srovnávací literaturu. Výroční schůze této organizace se konala na Kolumbijské universitě v New Yorku a prof. René Wellek tu přednášel na téma: "Filosofie a americká literární kritika ve dvacátém století".

JIŘÍ GIBIAN, přednosta ruského oddělení na Cornell University, přednášel společně s dr. Wellkem na téže výroční schůzi a zvolil si za předmět přednášky ruskou a západoevropskou avantgardu v krásné literatuře.

RUDOLF ŠTURM byl zvolen předsedou Amerického sdružení universitních profesorů na Skidmore College v Saratoga Springs. Univerzitní i místní tisk upozornil, že dr. Šturm byl do této funkce zvolen již po třetí.

MILÍČ ČAPEK, profesor filosofie na Boston University, přednášel

PROGRAMY A STANOVY SOVĚTSKÉHO KOMUNISMU

Prof. Jan Tříška, Stanford University

Chandler Publishing Co. v San Francisku vydal za 1,50 dolaru knihu, jejímž autorem je prof. dr. Jan Tříška ze Stanfordské university v Palo Alto, Calif. Dr. Tříška je současně jedním z ředitelů výzkumného a publikačního střediska této university, nazvaného "Studie mezinárodního konfliktu a integrace".

Jan Tříška je dnes považován za jednoho z nejlepších amerických odborníků v oboru sovětologie a sovětského smluvního práva. Jeho kniha se jmenuje "Soviet Communism Programs and Rules". Cílem jeho publikace není dát čtenáři přetisk posledních versí programu Komunistické strany SSSR, ale účel knihy je srovnávací: Stranický program z roku 1961 je přetištěn současně s plným textem leninského programu z roku 1919. Stanovy z let 1952 a 1961 jsou dokonce přetištěny souběžně, aby bylo možno přesně srovnat změny a úpravy.

Jan Tříška se v úvodu omezuje jen na velmi skromný komentář - soud je ponechán více méně čtenáři a studentovi. O novém programu komunistické strany SSSR dr. Tříška poznamenává, že je fascinujícím doku-

mentem, že je propagandistickou zbraní první třídy, že zrcadlí změny v sovětské společnosti, nové nároky a požadavky sovětských lidí, kteří nechtějí už žít jen dále v materiálním blahobytu, ale - jak se zdá ze stranického programu - vyžadují už i sociální a politickou stabilitu jako předpoklad spořádaného života. Analytické poznámky k novým stranickým stanovám komunistické strany SSSR, shrnuje dr. Tříška slovy: "Struktura moci se v SSSR nezměnila, byly pozměněny jen metody a prostředky, jimiž je uplatňována."

Ale dr. Tříška nevydal knihu proto, aby čtenáři vnucoval, co si má o komunistických programech a stanovách myslet. Kniha byla vydána pro studijní účely a bezpochyby jim bude dobře sloužit. V minulých letech tento autor publikoval řadu odborných článků v amerických vědeckých časopisech a byl jedním z autorů cenné sbírky sovětských mezinárodních smluv, podepsaných mezi rokem 1917 a 1957. Nyní dr. Tříška připravuje s jinými spolupracovníky širší analytickou studii s názvem: "Teorie, právo a politika sovětských dohod a smluv." Z.Š.

na téma "Byl Gassendi předchůdcem Newtonovým?" na X. mezinárodním sjezdu pro dějiny vědy na Cornell University. Tím doplňujeme svůj referát, který mluvil o dr. K. Hujerovi a o dirigentovi prof. Karlu Husovi.

JAROSLAV PELIKÁN, Jr., profesor církevních dějin na Yale University, napsal studii do revue The Atlantic, a to do čísla, které bylo věnováno tématu "Katolická církev v USA". Jeho studie nese název "The American Church in

the Church Universal". Do téhož čísla přispěli také Reinhold Niebuhr, George N. Shuster, Barbara Ward a jiní.

JAN ZACH, profesor sochařství na universitě státu Oregon v Eugene, podepsal dvacetitisícovou smlouvu s městskou správou v Eugenu na výzdobu nové radnice a prostranství před radnicí. Jan Zach vymodeluje několik nadživotních soch a několik rozměrných reliefů k tomuto účelu.

PAVEL MACHOTKA byl promován na doktora Harvardské university a ihned anagažován na tři roky jako instruktor pro Department of Social Relation na této universitě.

KAREL HUSA, profesor komposice a dirigování na Cornell University, byl pozván jako dirigent komorního orchestru v Rochestru, N. Y. k řadě koncertů, na nichž hrál také Smetanovu "Vltavu". Magazin "Hi-Fi" otiskl obšírnou kritiku o jeho gramofonové desce, na kterou Husa nahrál své "Fantasie pro orchestr". Také hudební kritik Baltimore Sun věnoval velkou pozornost této desce. Čteme tu, že "Fantasie" jsou velmi osobitá skladba, která je výborně orchestrována, čímž Husa vyniká nad jiné současné skladatele, kterým orchestrace dělá potíže. Skladba je velmi dramatická, mistrovská v koncepci a dokonalá tím, jak zachází s hudebními motivy. Hudební kritik

jmenovaného listu ji vřele doporučuje americkým dirigentům.

MILÍČ KYBAL, národohospodář při Inter-American Development Bank ve Washingtonu byl půjčen na rok do Ústavu pro hospodářský rozvoj při Světové bance (IBRD), aby tu vedl kurs o investičních projektech; kurs je určen skupině vyšších úředníků latinsko-amerických vlád, státních bank a podniků. Dr. Kybal byl také pozván jako znalec komisí Joint Economic Committee Kongressu USA. Komise jednala o hospodářských poměrech v Latinské Americe. Ke svědectví byla pozvána také žena dr. Kybala, rozená Elba Gómez del Rey, doktorka národního hospodářství z Harvardu; pí. Kybalová působí nyní jako národohospodářský odborník při Pan-Americké Unii. Prohlášení manželů Kybalových spolu s odpovědmi na dotazy členů komise bylo otištěno v "Economic Developments in South America", a to nákladem federální vlády.

BETKA PAPANKOVÁ, předsedkyně Národní rady žen svobodného Československa v New Yorku, odjela jako delegátka dobré vůle Americké rady žen na Filipiny, do Austrálie, na Nový Zéland, do Indie, Pakistanu a do Israele. V loni podnikla v zastoupení téže americké organizace cestu po Jižní Americe.

ZDENĚK BERGER, mimořádný profesor obchodních a hospodář-

SOMRAK ČS. TISKU

Většina členů SVU si asi neuvědomila tyto skutečnosti: Není tomu dávno, co v Chicagu zanikl starý a zasloužilý deník "Svornost". Minulý měsíc zanikl v New Yorku jediný slovenský (neseperatistický) deník a současně české "New Yorkské Listy", vydávané z nouze už jen třikrát týdně. Úctyhodný tisk českých benediktinů v Chicagu "Národ" a "Katolík" prodělává takové obtíže (hlavně vinou úbytku čtenářů), že otcové Benediktini se musili rozhodnout k drastickým změnám ve vedení tiskárny i listů.

V těch českých a slovenských novinách, které ještě vycházejí, vedla se diskuse, mířící také na nás, na členy SVU. Jednak proto, že tento tisk nepředplácíme, jednak že do něho nepřispíváme. Redakce ZPRAV SVU dostala příznačný dopis, nad nímž bychom se měli zamyslet. Kanadský týdeník "Naše Hlasy", který od prvního dne slouží všem potřebám SVU, poslal naši redakci přátelské upozornění tohoto obsahu: "Kdykoli čteme ve ZPRAVÁCH

SVU, kolik set našich českých a slovenských lidí se uplatňuje v soudobém životě Spojených států a ostatních svobodných zemí, jsme naplněni opravdovou hrdostí a oprávněným štěstím. Prostřednictvím SVU splácíme dluh národům, které nás přijaly za své. Kdykoli se však ve ZPRAVÁCH dočítáme o nových úspěších, ať už mají podobu nové knihy, nového vynálezu, nového koncertu nebo jakoukoli jinou, chtíce nechtíce se ptáme, není-li možné, aby se práce členů SVU stala dostupná také té části naší krajanské a exilové veřejnosti, která nemá to štěstí být v srdci událostí? Uvažujte, nemůžete-li sdílet svou práci s námi tím, že nám o ní a o jejich výsledcích napíšete do našich novin. Učiňte náš krajanský tisk svou tribunou. Z dalekého domova jste si přinesli největší dar: svou mateřštinu. Užívejte ji k poučení těch, jimž osud nedopřál stát v předních šicích vědy, techniky a umění." Podepsáni za vydavatelstvo Jiří Hlubček a František Třešňák.

kých věd na Iona College v New Rochelle, N. Y. přednáší od počátku akademického roku také hospodářský zeměpis na Good Council College ve White Plains, N. Y. Byl také zvolen členem správní rady "Boats Unlimited Corp." v Larcheontu, N. Y. kde jako ředitel výzkumného oddělení vydává dvakrát do roka statistickou příručku.

JOSEF ANDERLE byl jmenován docentem na státní universitě Severní Karoliny v Chapel Hill. Přednáší historii středovýchodní Evropy.

VÁCLAV BENEŠ, profesor na Indiana University, byl slavnostním řečníkem v Torontu při letošní oslavě 28. října.

OSKAR MORAWETZ, profesor na konservatoři v Torontu a na torontské universitě, byl poctěn nejvyšší hudební cenou, která se v Kanadě uděluje. Rodák z Úpice v Čechách dostal první cenu v soutěži za klavírní koncert s doprovodem orchestru. Oskar Morawetz je nejvíce hraný kanadský hudební skladatel, a to nejen v Kanadě, ale také v Anglii a ve Francii.

FRANTA KLÁTIL, český novinář, který se stal námořníkem a ztrávil rok v Indonézii se sanitní a pomocnou lodí Hope, oznamuje v tisku, že jeho knížka "Věty bez teček" byla již rozebrána a že dal do tisku další svou knihu "Povídky z lodi Hope".

JOSEF MARTÍNEK napsal před časem historii Čs. Národní rady americké, založené 1918 z podnětu Masarykova. Tato organizace vydala nyní tuto poučnou knížku tiskem. Stojí pouze 30 centů, aby se jí dostalo co největšího rozšíření.

MIKULÁŠ LOBKOWICZ, profesor na Notre Dame Universitě, nás upozorňuje, že dvě studie, o kterých jsme psali v zařijovém čísle, jsou výňatky z jeho dvou knih: 1) Das Wiederspruchsprinzip in der neuen sowjetischen Philosophie (vyšlo u D. Reidel, Dorecht v Hollandsku 1960. 2) Marxismus-Leninismus in der ČSR. Die tschechoslowakische Philosophie seit 1945. Vyšlo u téhož nakladatele roku 1962.

ZÁZNAMY:

Projev soustrasti. V New Yorku zemřel náhle dne 26. října člen SVU, Jan Hoenig, český průmyslník a obchodník. Paní Mileně Hoenigové a celé rodině vyslovujeme upřímnou soustrast.

Tři významenaní. V Chicagu Liga pro pomoc emigrantům ve státu Illinois vyznamenala dva členy SVU za vynikající činnost, kterou prospěli přistěhovalcům a exulantům. Je to dr. inž. Jan Mička, dlouholetý jednatel Matice Vyššího vzdělání a dr. František Schwarzenberg, profesor na Loyolově universitě v Chicagu a předseda politického výboru Čs. Národní rady americké. - V Clevelandu byl vyznamenán jako vzorný občan starostou města redaktor českého deníku "Nový svět" Václav Hytnar, rovněž člen SVU.

Blahopřání: Ve Phoenix, Ariz. dožil se dne 25. října požehnaného věku devadesátiletý člen SVU, pan Vladimír A. Geringer, člen rodiny, která se rozhodnutím Augusta Geringera založit český deník "Svornost", zapsala nezapomenutelně do dějin Čechů v Americe. Vladimír Geringer vystudoval filozofii a práva na universitě státu Michigan. Tiskem vydal příručku "Jak se státi americkým občanem", a to pro naše přistěhovalce. Kromě toho spolupracoval s F. B. Zdrůbkem na anglicko-českém slovníku. A konečně vydal nákladem Úřadu pro zahraniční i domácí obchod ve Washingtonu spisek o Československu. Jubilantovi srdečně blahopřejeme a přejeme pevné zdraví.

Pracovní skupina SVU ve Washingtonu zahájila podzimní sezonu dne 5. října přednáškou profesora sociologie na Johns Hopkins Universitě v Baltimoru dr. Jana Hajdy. Jmenovaný před-

nášel na téma "Společenské rozvrstvení v předválečném Československu."

Cesta do Afriky je otevřena každému členu SVU, který je k tomu kvalifikován. Pan F. J. Proch, ředitel "Center for International Placement (10 East 76th Street, New York 21, N. Y.)" zaslal gen. tajemníkovi SVU oznámení, že přijímá přihlášky těch, kdo by chtěli v afrických zemích vyučovat na kolejích nebo na středních školách.

Článek dr. Petra Zenkla o Masarykových názorech a plánech na federalisaci Evropy, (původně otištěný v mnichovském Českém slově), byl v anglickém překladu zařazen do těsnopiseckých zpráv amerického Kongresu zásluhou dem. senátora z Rhode Islandu Claiborne Pella, který býval americkým konsulem v Bratislavě.

Rada žen svobodného Československa uspořádala vzpomínkový večer na presidenta Masaryka k 25. výročí jeho smrti, na presidenta Beneše a na Jana Masaryka. Na večeru, který měl vysokou úroveň, hovořili vesměs členové SVU: paní Olga Hurbanová, vdova po čs. velvyslanci ve Washingtonu, paní Betka Papánková (která předsedala), dr. Ján Papánek a dr. Karel Steinbach. Byl to večer povznášející.

Knihu o Československu dokončil v rukopise Rev. dr. Kenneth Miller, tak řečený "Americký strýček". Tuto předivku mu dali čs. legionáři na Sibiři, když tam od roku 1917 byl s pomocnou akcí americké YMCA. Dr. Miller mluví perfektně česky, ztrávil dva roky v ČSR a je od roku 1912 přítelem rodiny Masaryků; u presidenta Masaryka byl často hostem na Hradě i v Lánech.

České rozhlasové vysílání zahájila odbočka Čs. Národní rady americké v Los Angeles, a to zásluhou Bohumila Smutníka, jednatele této odbočky.

NOVÉ KNIHY

Stále slyšíme žehráni, že exil málo produkuje a zejména že málo publikuje. Redaktor ZPRÁV SVU však stojí na rozpacích, co si počít s tou kupou knih, které dostal za poslední měsíce, ať už osobně nebo k recenzi. Jsou to knihy vesměs české, česky psané - o jedné z anglických prací velkého významu referujeme na jiném místě - a nám nezbyvá než zatím jen tyto knihy zaznamenat bez kritických poznámek.

"Československo", vydala Rada svobodného Československa. Stran sto. Cena 5,00 dolarů. Kniha je určena krajanům, jezdícím do ČSSR na návštěvy. Při prvním prolistování čtenář vidí, že kniha je výborně psána a obsahuje nepřehorné množství materiálu o komunistickém režimu. Za zásluhu vydavatelům je třeba také přičíst, že grafickou úpravu svěřili našemu největšímu grafikovi, Ladislavu Sutnarovi.

Ant. Hřebík: "Stručné dějiny Sokolské župy "Ludevít Štúr" v Chicagu." Autor s dokonalou zasvěceností vylíčil historii této sokolské organizace v Chicagu, aby si čtenář udělal současně obraz o sedmdesáti letech Slovenského Sokolstva v Americe. S obálkou Hany Hladíkové vydala jmenovaná sokolská župa tiskem "Denního Hlasatele". Stran 127, cena neudána. Kniha vyšla současně anglicky v překladu red. Karola Bednára.

František Klátil: "Věty bez tečky" (Články a fejetony) Časových epištol, vydávaných autorem, svazek první. Stran 121, cena neudána. Na první pohled zábavné čtení, z něhož je vidět, jak autor v posledních letech a prav-

děpodobně zejména dlouhou cestou do Indonézie, vyspěl.

Milada Součková: "Pastorální suita". V Edici "Vigilie" vydal tuto půvabnou sbírku veršů s obálkou Gertrudy Goe-pfertové dr. Robert Vlach (Sklizeň svobodné tvorby) společně s Křesťanskou akademií v Římě. Stran 48, cena neudána.

Jiří Kavka: "První sůl". K této knize veršů navrhl obálku Vojtěch Jirků a vydali ji společně dr. R. Vlach s Křesťanskou akademií. Stran 84, cena neudána.

Přemek Kocián: "Psala mi Šumava" (Stuttgart 1956-Cleveland 1961). Úvod napsal Václav Hyvnar a grafickou úpravu obstarali V. Hesoun s J. Štefflem. Tyto verše vydal autor pro své přátele k vánocům minulého roku jako soukromý tisk. Stran 16.

E. J. Popera: "Zamčené dveře". Básně. Vydala edice Sklizeň v Hamburku jako pátý svazek své Edice Sklizeň. Stran 48, cena 50 centů.

"Sokol Centennial Slet Manual" (XIV slet and gymnastic meet of the Slovak Gymnastic Union Sokol in USA.) Příručka na 102 stranách přináší popis i návod pro všechna prostrná cvičení, která byla od různých autorů vybrána pro jubilejní slet v Pittsburgu ve dnech 22. až 24. června 1962. Autory jsou Mary Kadrik, Marie Provazníková, Rudolf Bachna, Steve Banjak, Karol Bednár, Ota Karásek a B. Matějovcová-Holečková.

A nakonec praktická poznámka redaktorova: U většiny knih není udá-

na cena. Což jistě není na prospěch knihy - člověk by si ji rád objednal z jednoho konce světa na druhý, ale neví, kolik za ní poukázat atd. Vydavatelé by udáním ceny jen získali.

PLACENÉ OZNÁMENÍ:

Pamatujete se na staré české přísloví "Opatrnost je matkou moudrosti"? V dnešní době se toto přísloví zdá být pravdivější než kdy jindy. Bezpečnost, zvláště pak zajištění existenční, zaujímá stěžejní místo v životě každého z nás.

Československé Spolky v Americe poskytují svým členům všestranné zabezpečení životním pojištěním v podobě spolehlivých pojistek. Jednou z nich je tak zvaný "Mortgage Redemption Plan", doživotní pojistka splatná v 60 letech a plánovaná tak účelně, aby v případě úmrtí živitele rodiny, pomohla zachrániti pozůstalým hypotékou zatížený domov, který v tak mnohých případech bývá ztracen, protože postižená rodina není schopná hypotéku splácet.

Další velice výhodnou pojistkou jest nadační, splatná v 65ti létech a zaručující majiteli pravidelný měsíční příjem v podobě penze.

Zabezpečte sebe a své drahé ČSA pojistkou, která jest 100%ně spolehlivá v každém směru.

ČSA, 2138 South 16st Court, Cicero 50, Illinois.

News of CSASA, Proprietor and Publisher: Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America, Inc. Editor Ivan Herben, 41-98 Forley Street, Elmhurst 73, New York, Printed by: Orbis Printing Co., Inc., 246 East 84th Street, New York 28, N. Y. — Price for non-members 25¢.